

140 година од рођења Косте Милетића првог авионаута и команданта
и 130 година од рођења првог српског pilota Михаила Петровића

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и пагодбранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1

БИЛТЕН

Број 33, септембар 2014. године

Промовисани најмлађи официри Војске Србије

Испред Дома Народне скупштине, у суботу 13. септембра су свечано промовисани најмлађи потпоручници Војске Србије. У присуству председника Републике Србије Томислава Николића, председнице Скупштине Маје Гојковић, премијера Александра Вучића, министра одбране Братислава Гашића, начелника Генералштаба генерала Љубише Диковића, гостију из иностранства, министара у Влади, представника верских заједница и војно-дипломатског кора акредитованог у нашој земљи, у строј наше **војске свечано је примљен 221 нови официр.**

Најуспешније потпоручнике официрским сабљама наградио је предсеник Николић – **Александра Боровчанина**, првог у рангу, **Виктора Цасера Миленковића**, другог и **Милицу Радојковић**, трећу по упеху у 135. класи. Министар Гашић је уручио пиштоље с посветом најбољим потпоручницима по видовима – у Копненој војсци **Стефану Славковићу** и у ВиПВО **Милошу Милошевићу**.

Културно-уметнички део програма био је у знаку стогодишњице од почетка Великог рата. Глумац **Лазар Ристовски** интерпретирао је говор **генерала Михајла Рашића**, начелника Војне академије, чији су кадети и професори, заједно са остатком Српске војске стали на браник отаџбине. Драмски текст је приредио писац и академик Добрица Ћосић, поводом 160. годишњице војног школства у Србији.

Пре свечаног дефилеа, Гарда је извела егзерцир.

Након тога је уследио свечани дефиле 135. класе Војне академије која је тог дана унапређена у први официрски чин, као и свих осталих класа које се тренутно налазе на школовању у овој високошколској установи наше војске. Пре дефилеа садашњих и будућих потпоручника, прелазну заставницу Кадетског пука кадеткињи 136. класе **Бојани Регодић**, која ће следеће године постати официр, предао је **потпоручник Александар Боровчанин**. Током дефилеа кадетских ешелона, простор изнад Народне скупштине су прелетали ваздухоплови наше војске.

Након дефилеа је уследило певање Химне Републике Србије, а затим је **мајор Дејан Јанковић** из 204. ваздухопловне бригаде, у авиону МиГ-29 прелетео свечани скуп и колегама честитао први официрски чин. Потом је уследило традиционално бацање шапки у ваздух и честитање. (**Војска Србије/Милан Ракић**)

Заједничка обука наших и руских падобранаца

У *Ваздушнодесантној академији у Рјазанју*, 240 километара југоисточно од Москве, десет припадника Специјалне бригаде Војске Србије обучавало се од 15. до 30. августа на руском падобранском систему Д-10.

Након успешно завршене обуке на падобранском полигону, падобранци Војске Србије су заједно са кадетима Ваздушнодесантне академије почетком септембра извршили падобранске скокове из ваздухоплова *Ан-2* и *Ил-76* – који транспортује и десантира 125 падобранаца с комплетном опремом – и добили звање „десантик“.

Припадници Војске Србије ће заједно са колегама из ваздушнодесантних јединица Руске Федерације у октобру месецу у нашој земљи извести тактичку вежбу с бојевим гађањем. (*Војска Србије*)

Донација РФ нашем ваздухопловству

Министар одбране *Братислав Гашић* и начелник Генералштаба *генерал Љубиша Диковић* обишли су почетком септембра аеродром Батајница где су присуствовали полетању МиГ-29, једног од авиона у коме су нови акумулатори, који су стигли као донација Руске федерације. Том приликом министар Гашић је истакао да, без обзира на рестриктивно финансирање, *Војска Србије успева да технику одржи на високом нивоу, чувавајући безбедност и обављајући у континуитету обуку пилота.*

Током дана је одржан и заједнички колегијум министра одбране и начелника Генералштаба Војске Србије у Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић“ у Батајници. Теме су биле реализација организацијско-мобилизацијских промена у Војсци Србије за 2014. годину, реализација Плана опремања средствима наоружања и војне опреме, и друга актуелна питања (*Војска Србије/Милан Ракић*)

Дан АРЈ за ПВД

У нишкој касарни „Мија Станимировић“ припадници 250. ракетне бригаде за ваздухопловна дејства и 35. артиљеријско-ракетног дивизиона за ПВД Треће бригаде Копнене војске свечано обележили *Дан рода АРЈ за ПВД, у спомен на дан када је 1915. године Радоје Рака Љутовац оборио први непријатељски авион.*

Централној прослави у Нишу присуствовали су заменик команданта Ваздухопловства и ПВО генерал-мајор др Миодраг Гордић, командант 250. ракетне бригаде за ПВД бригадни генерал Душко Жарковић, представници Министарства одбране, Генералштаба, Команде Копнене војске, команданти јединица и установа, породице погинулих припадника из јединица за ПВД, команданти ракетних јединица и други гости.

Поводом Дана АРЈ за ПВД, и у Команди Ваздухопловства и ПВО у Земуну одржана свеченост којој је присуствовао командант ВиПВо *генерал-мајор Ранко Живак*. Наше Удружење је као и увек, Команданту вида, Команданту 250. ракетне бригаде и командама свих дивизиона послало телеграм са честиткама. (*Војска Србије/Милан Ракић*)

Донација РФ за угрожен у поплавама

Током септембра месеца, у три наврата је авионима *Ил-76*, грађанима Србије погођеним поплавама доведена помоћ Руске Федерације у лековима, храни, одећи, обући и техничким средствима (агрегатима и другим апаратима). Помоћ ће се наставити. (*Војска Србије/М. Ракић*)

Седам деценија од мисије Халијард

Поводом седамдесетогодишњице мисије „Халијард“, када је, захваљујући помоћи Југословенске војске у отаџбини под вођством Драгољуба Михаиловића и Америчке војнообавештајне службе ОСС, евакуисано неколико стотина америчких авијатичара и другог савезничког особља из Британије, Русије, Француске, Италије и Бугарске, данас су делегације положили венце на спомен-обележје на прањанској Галовића пољани код Чачка.

На свечаности, коју је, под покровитељством председника Републике Србије Томислава Николића, Министарства одбране Републике Србије и Амбасаде САД, организовала Халијард фондација из Вашингтона, почаст херојима мисије спасавања, на некадашњем импровизованом аеродрому, одали су специјални изасланик председника Републике Србије Оливер Антић, заменик амбасадора САД у Београду Гордон Дугуд, представници Министарства одбране и Војске Србије, Српске православне цркве, локалне самоуправе и фондације Халијард.

Обраћајући се присутнима у име председника Обама, преносећи поздраве америчког народа, заменик амбасадора САД у Београду Гордон Дугуд рекао је да су се данас окупили да би евоцирали успомену на оне који се називају „заборављених петсто“, на храбре представнике српског народа који су предано и пожртвовано бранили америчке пилоте. **(Војска Србије)**

Прећутана операција "Брезна"

Ових дана неки медији су забележили 70 година од спасавања Савезничких пилота у Другом светском рату од стране припадника Југословенске војске у отаџбини, при чему се њихов број преувеличава и проглашава као "највећа" Савезничка акција спасавања без историјских извора који би то потврђивали.

Нико не оспорава да су јединице којима је командовао **Драгољуб Дража Михаиловић** спасиле неколико стотина савезничких ваздухоплаваца који су искочили падобраном из оштећених авиона над малом територијом коју је он контролисао. Против тога сам што нико у средствима информисања, изузев Политике, није ни једном реченицом забележио и јубилеј **операције Брезна**. Она је до данас прећутана. Овај мој текст представља ексклузиву за велики број наших грађана. За њу сам користио иностране историјске изворе да ми се не би приписала пристрасност.

"Операција Брезна из августа 1944. године, била је једна од најспектакуларнијих Савезничких акција на тлу Југославије током Другог светског рата. Током драматичне битке окупационих и партизанских снага на северу Црне Горе код села Брезна поред Никшића, Савезници су само у току једног дана **22. августа 1944. године извукли 1059 партизанских рањеника**. То је омогућило снагама НОВЈ да поврате покретљивост и развију немачку операцију. **Операцију Брезна је организовала и извело Балканско ратно ваздухопловство**. Операција је морала бити добро координисана и изведена у веома кратком року." **(Википедија)**

"Након прикупљања рањеника и уређења писте, операција је изведена са великим успехом у току једног дана док се у непосредној близини водила драматична битка између Немаца и снага НОВЈ, јер су Немци продрли наомак писте у Брезни. Рано ујутро 22. августа долетели су авиони **267. британског сквадрона** и убрзо полетели носећи **око 200 рањеника**. Током последне ноћи **24. августа 16. транспортне групе** евакуисало је још **705 рањеника и 17 ваздухоплаваца**. Пред крај дана **Руска транспортна група** евакуисала је преосталих **138 рањеника**". **(William M. Leary - FUELING THE FORES RESSISTANCE, страна.27)** То је највећа операција спасавања иза непријатељских линија у Другом светском рату, попут и оне у Словенији, када је у Савезничке сабирне центре у Италији извршена евакуација унесрећених који су се налазили иза непријатељских линија. Са летелишта Красинец и Оток је 25. и 26. марта 1945. евакуисано и у два узастопна дана у Италију **превезено око 2000 жена, деце, старца, рањеника и болесника**. Важно је истаћи да је транспортере пратило 8 ловаца ескадриле НОВЈ **(Архив VII рег. бр. 8/71-4, К. 1450)**.

На основу наређења **генерала Ајре Икера**, 24. јула 1944. формирана је јединица **(ACRU – Air Crew Recovery Unit)** која је имала задатак да проналази, прикупља и евакуише Савезничке ваздухопловце из разних земаља. Она је у свом извештају крајем рата регистровала да је укупно евакуисала 5700 ваздухоплаваца, највише њих из Југославије и то 343 или 342 са четничке стране и 2000 са партизанске... **(Thomas T. Matteson, RESEARCH REPPORT, стране 7 и 36)**.

Капетан Ник Лалић који је био одговоран за евиденцију спасених ваздухоплаваца у мисији Халијард је одлетео последњи из Босне. У свом извештају већ 10. јануара 1945.године наводи да су у наведеној мисији четници спасили 417 авијатичара од којих су 343 били американци **(RG 226. OSS S5 - документ XL 5727)**. Амерички командант генерал Икер упутио је још 28. марта 1944. године захвалност Титу за спасене Савезничке ваздухопловце, а личну захвалност 27. априла 1944. упутили су спасени авијатичари **генералу Славку Родићу**, команданту Петог босанског корпуса.

Конечно, командант 15. америчке ваздушне армије, **генерал Нејтан Твајнинг**, послао је партизанима поруку крајем рата у којој пише: **"Жртвујући живот и безбедност ваших породица, ви сте спасили хиљаде наших пилота дајући храну, медицинску помоћ и смештај. Као командант 15. ваздухопловне армије и у име очева и мајки мојих пилота, изражавам захвалност Америке за ваша храбра дела"**. **Све ове историјске чињенице заслужују наше памћење и да их обележавају наша средства информисања као и јубилеј мисије Халијард. (Бранко Гулан)**

Дружење са колегама из Загреба

И ове године, као и неколико претходних, чланови нашег Удружења су заједно са члановима Удружења ваздухопловаца Војводине, организовали дружење са својим колегама из Загреба.

У пријатном амбијенту хотела «Норцев» на Фрушкој Гори, у целодневном дружењу, причи, јелу и пићу, тренутке испуњене радошћу што се понове виде, али и сетом за неким прошлим временима, су провели класићи и колеге, чланови нашег Удружења, Удружења из Новог Сада, као и Удруге зракопловних умировљеника из Загреба.

У официјелном делу сусрета, присутнима су се обратили **Војислав Стојановић**, потпредседник нашег Удружења, **Славољуб Михајловић**, председник Удружења ваздухопловаца Војводине, **Светозар Милинковић** из Удруге зракопловних умировљеника, као и **Бојан Торбица**, помоћник Градоначелника Новог Сада. Посебно се свим присутнима обратио **Миливоје Бороша**, гост из Загреба који је уз **Петра Обрадовића** међу нашим најстаријим живим војним пилотима, који су летачка звања стекли још упре Другог светског рата у Југословенском краљевском ваздухопловству. (**Милан Ракић**)

У Сибиру пронађени остаци америчког бомбардера

Радници државног природног резервата „Кузњецки Алатау“ обавестили су јавност о врло необичном проналаску. Током истраживања у планинама Кузбаса (Западни Сибир) они су пронашли срушени амерички бомбардер **Douglas A-20 Havoc**.

Како је саопштено у информативној служби „Кузњецког Алатау“, прве информације о томе да се у планинама Кузбаса налази срушени амерички бомбардер потичу још из 1966. Тада је авион случајно открио ловац из тог краја, али није забележено место на коме га је нашао. Неколико деценија касније, током истраживања северног дела резервата научници „Кузњецког Алатау“ пронашли су на падинама Зелене планине авион Douglas A-20 Havoc (познат и као **DB-7 Boston**).

„У ратним годинама, тачније 1943, у оквиру помоћи која је стизала од савезника из антихитлеровске коалиције, совјетски пилоти су са Аљаске преко Сибира довозили америчке бомбардере. Руски мајстори су затим те бомбардере прерађивали у ноћне ловце“, каже се у саопштењу информативне службе. (**aviator.rs**)

„Невидљиви“ Ф-22, први пут у акцији

„Невидљиви“ ловац бомбардер **Ф-22 „Раптор“**, најсофистициранија летилица у ваздухопловном арсеналу САД, коришћена је први пут у борби у ваздушним нападима против џихадиста у Сирији, саопштио је 23. септембра Пентагон. Захваљујући веома slabим траговима које пока

зује на радару, Ф-22 може да изведе нападе, а да не буде примећен, и у ноћашњим нападима испаливао је муницију навођену системом ГПС, рекао је генерал Вилијам Мејвил, директор операција Заједничког штаба новинарима у Пентагону.

Коалиција предвођена САД извела је прве ваздушне нападе на положаје екстремистичке организације Исламска држава на северу и истоку Сирије, а сиријске власти су истакле да подржавају „све међународне напоре“ у борби против тероризма. У тим нападима учествују САД и њихови арапски савезници – Бахреин, Катар, Саудијска Арабија, Јордан и Уједињени Арапски Емирати (УАЕ). (**aviator.rs**)

„Ваздухопловни билтен“ излази једном месечно. Примерци су бесплатни за чланове УПВЛПС. Текстове одабрали, написали, приредили, уредили и припремили за штампу **Златомир Грујић и Милан Ракић**.

Е-пошта: zlgrujic@gmail.com
mlnrakic74@yahoo.com

Интернет: <http://udruzenjepvlps.org/portal/>